

22. ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Мірочник В.В., викладач

Національний університет харчових технологій

Одним з ключових понять процесу оновлення вітчизняного освітнього середовища є поняття компетентності як володіння людиною системою знань, навичок і вмінь та індивідуально-особистісного ставлення до предмета діяльності. Рівень компетентності фахівця має забезпечити його гармонічну взаємодію із суспільством, що включає як уміння професійного спілкування, так і загальнонавчальні вміння. На сучасному етапі свого розвитку суспільство не може існувати поза іншомовними інформаційними потоками, які надходять з різних країн, що визначає необхідність володіння загальною для них іноземною мовою. Від рівня іншомовної професійно-спрямованої компетенції фахівця залежить подальший розвиток умінь користуватись іноземною мовою в реальному професійному спілкуванні. Це зумовлює необхідність визначення поняття іншомовної професійної компетенції для досягнення майбутніми економістами спроможності вирішувати професійні завдання засобами іноземної мови.

Одним із засобів оптимізації формування професійної англомовної компетенції виступають комп'ютерні технології. Значним внеском у вирішення проблеми комп'ютеризації

навчання іншомовного професійного спілкування стали дослідження В. Аїтова, П. Асоянц, О. Бігич, М. Бовтенко, Я. Булахової, Т. Григор'євої, Т. Карамишевої, О. Косован, Л. Морської, Р. Піотровського, Є. Полат, П. Сердюкова, Н. Тализіної, D. Barr, R. Blake, D. Chun, T. Ellis, A. Kledecka-Nadera, R. Mayer, R. Moreno, D. Murray, які акцентували увагу на психолого-педагогічних, ергономічних, дидактичних і лінгво-методичних проблемах, що дозволило збільшити час вивчення іноземної мови за рахунок самостійної роботи з комп'ютерними програмами, удосконалити навички володіння мовним матеріалом, розвинути вміння самостійної навчальної діяльності, суттєво підвищити мотивацію набуття професійних та іншомовних знань. Однак поза полем досліджень учених залишалася проблема визначення педагогічних умов організації процесу навчання економістів англійської мови з використанням комп'ютерних технологій і без них, що утрудняє досягнення більшістю студентів за програмованого рівня становлення іншомовної професійної компетенції.

Доцільність використання комп'ютерних технологій для вдосконалення іншомовних умінь майбутніх економістів на основі виконання різноманітних традиційних та комп'ютеризованих завдань відзначалася Т. Беленькою, В. Краснопольським, Н. Прудніковою, С. Радецькою, D. Summins. Теоретичні джерела і методики формування іншомовної професійної компетенції засвідчують значні можливості вдосконалення теорії і практики навчання студентів економічних спеціальностей іншомовного

професійно-орієнтованого спілкування засобами систематичного залучення до навчальної діяльності за допомогою комп'ютерних навчальних програм на різних етапах роботи з мовним і мовленнєвим матеріалом.

Принципи комп'ютеризованого навчання англійської мови передбачають: алгоритмізацію формування навичок і вмінь відповідно до психологічних механізмів формування способів діяльності; гнучке структурування й варіювання режимів навчання і контролю; забезпечення продуктивності самостійної навчальної діяльності за рахунок посилення самоконтролю за результатами навчання, проблемну постановку завдань, формування індивідуального стилю когнітивної діяльності. Згідно із загальними методичними принципами, комп'ютерні засоби навчання сприяють ефективності навчального процесу за умов їх систематичного застосування на етапах презентації, первинної обробки й активізації навчального матеріалу; відповідності змісту навчального матеріалу комп'ютерної програми цілям і завданням етапу навчання. Спеціальними лінгводидактичними принципами комп'ютеризованого навчання іноземної мови передбачено структурно-функціональну зв'язаність й системність подання навчального матеріалу як послідовності навчально-інформаційних блоків програми; забезпечення інтерактивності матеріалу гіперзв'язками між блоками тренувальної, довідкової і контрольної підсистем програми; індивідуалізацію навчання за рахунок вибору користувачем стратегії досягнення навчальної мети, адаптації системи

навчання до його здібностей, диференційованих завдань і опор; реалізацію когнітивної і керуючої функцій комп'ютерної візуалізації інформації; простоту навігації, ергономічність програмного продукту, достатність інформаційно-довідкової підтримки, позитивне емоційне тло навчання.

У системі вправ, спрямованій на формування англомовної компетенції студентів-економістів, виділено фонетичний та інтегрально-тематичний етапи. До завдань фонетичного етапу ввійшло формування артикуляційних рецептивно-репродуктивних навичок і рецептивно-репродуктивних і продуктивних просодичних умінь, технічних навичок читання, рецептивно-репродуктивних лексико-граматичних навичок, рецептивно-продуктивних умінь тематичного монологічного й діалогічного мовлення. На цьому етапі використання комп'ютерних технологій не було передбачено через високу вартість і трудомісткість створення програм з модулем розпізнавання мови, через необхідність контролю та вчасну корекцію викладачем артикуляції й інтонації студентів. Засвоєння навчального матеріалу етапу забезпечувалося трьома групами вправ: 1) фонетичними, 2) лексико-граматичними, 3) вправами на оволодіння усномовленнєвими навичками і вміннями.

Отже, навчання професійно-орієнтованої англійської мови студентів-економістів засобами комп'ютерних технологій передбачало інтеграцію формування англомовних комунікативних та інформаційно-когнітивних умінь на основі використання

комплексно-інтегральної комп'ютерної навчальної програми;
забезпечення змістової і процесуальної єдності навчання
інтеграцією колективної і самостійної форм навчальної діяльності;
інтегральну інтенсифікацію всіх ланок навчального процесу;
забезпечення збалансованого співвідношення свідомого засвоєння
навчального матеріалу й комунікативної орієнтованості
навчального процесу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ніколаєва С.Ю. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. К: Ленвіт, 1999. – 320с.
2. Тарнопольський О.Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти: Навчальний посібник. – К.: Фірма “ІНКОС”, 2006. -248с.